

**ГОЛОВА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

вул. Жилянська, 14, м. Київ, 01033

Голові Верховної Ради України

РАЗУМКОВУ Д. О.

Шановний Дмитре Олександровичу!

Змушений звернутися до Верховної Ради України з відкритим листом з приводу ситуації, яка склалася у зв'язку з відвертим незаконним втручанням у діяльність Конституційного Суду України, блокуванням його роботи, протиправним впливом на суддів Конституційного Суду України та перешкоджанням виконанню ними своїх посадових обов'язків.

Президент України В. Зеленський 29 грудня 2020 року видав Указ № 607/2020 «Про відсторонення від посади судді Конституційного Суду України» (далі – Указ), яким передбачено «відсторонити Тупицького Олександра Миколайовича від посади судді Конституційного Суду України строком на два місяці».

Не вдаючись до предметної правової оцінки Указу, зазначу, що Конституція України, в якій вичерпно визначено повноваження глави держави, не наділяє Президента України правом відсторонювати від посади суддів Конституційного Суду України. Ні Конституція України, ні Закон України «Про Конституційний Суд України», які визначають статус судді Конституційного Суду України, не передбачають інституту «відсторонення від посади судді Конституційного Суду України».

Конституція України (статті 148, 149¹) та Закон України «Про Конституційний Суд України» (статті 17, 18, 20, 21) передбачають підстави та порядок набуття статусу та повноважень судді Конституційного Суду України та їх припинення (втрати). Це стосується і Голови Конституційного Суду України (стаття 148 Конституції України, стаття 33 Закону України «Про Конституційний Суд України»).

Конституційний Суд України
001-001-02/178 від 27.01.2021

Указ Президента України не є актом, внаслідок видання якого особа може втратити статус судді та Голови Конституційного Суду України. Отже, у зв'язку з виданням Указу я не втратив статусу судді Конституційного Суду України та продовжую обіймати адміністративну посаду Голови Конституційного Суду України.

Конституція України (стаття 149) та Закон України «Про Конституційний Суд України» (стаття 24) встановлюють гарантії незалежності і недоторканності судді Конституційного Суду України, забороняючи вплив на нього у будь-який спосіб.

Однак ці всі конституційні та законодавчі приписи були брутально порушені працівниками Управління державної охорони України (далі – УДО), які вдалися до перешкоджання службовій діяльності суддів Конституційного Суду України, Голови Конституційного Суду України та блокування роботи Конституційного Суду України.

Так, 19 січня 2020 року працівники УДО здійснювали протиправні дії щодо недопущення мене як Голови Конституційного Суду України та інших суддів Конституційного Суду України (зокрема, суддів Конституційного Суду України Касмініна О.В., Мойсика В.Р.) до адмінбудівлі Конституційного Суду України. Того ж дня до адмінбудівлі Конституційного Суду України не допустили журналістів багатьох засобів масової інформації, які були акредитовані для участі у відповідному заході.

Усі входи до адмінбудівлі Конституційного Суду України та в'їзди на територію були перекриті невідомими особами у камуфляжній формі. Ці особи перебували на території та у приміщеннях адмінбудівлі Конституційного Суду України спільно з працівниками УДО, які на постійній основі здійснюють охорону адмінбудівлі Конституційного Суду України. З'ясувати, хто ці особи, не вдалося, оскільки їх камуфляжна форма не має розпізнавальних знаків і вони категорично відмовилися повідомити, хто вони. На території та в адміністративній будівлі Конституційного Суду України 19–21 січня 2021 року перебувало приблизно 70 таких осіб.

За наявною інформацією, до блокування роботи Конституційного Суду України та перешкоджання виконанню судьями Конституційного Суду України та його Головою своїх посадових обов'язків був залучений спецпідрозділ УДО «Булат», який використовується для нейтралізації

особливо небезпечних злочинців та проведення антитерористичних спецоперацій.

Працівники УДО 19, 20, 21 січня 2021 року не допускали в'їзду службових автомобілів окремих суддів Конституційного Суду України на територію Конституційного Суду України, перешкоджаючи таким чином суддям Конституційного Суду України потрапити на роботу. Заборону на в'їзд службових автомобілів вони пояснювали «проведенням заходів» за вказівкою свого керівництва.

Стосовно мене як Голови Конституційного Суду України протиправні дії щодо недопуску до адмінбудівлі Конституційного Суду України працівники УДО вчиняли також 30 грудня 2020 року, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27 січня 2021 року. Працівники УДО 22 січня 2021 року також перешкодили мені пройти на територію Конституційного Суду України для участі в офіційній церемонії підняття Державного Прапора України на честь Дня Соборності України.

При цьому працівники УДО не пред'явили жодних офіційних документів, які містили б підстави для заборони Голові Конституційного Суду України та суддям Конституційного Суду України проходити до адмінбудівлі Конституційного Суду України, а лише посилалися на усний «наказ» керівництва, відданий на виконання Указу.

Начальник відділу Служби 6-ї комендатури УДО, яка здійснює охорону Конституційного Суду України, Крапива О.І. на мої неодноразові запитання про те, що спричинило таке «посилення» охорони і з яких підстав мене не допускають на робоче місце, відповідав, що жодних претензій з точки зору охорони особисто до мене немає, але є усний «наказ» керівництва УДО не допускати мене до адмінбудівлі Конституційного Суду України.

Таким чином, було грубо порушено приписи Конституції та законів України щодо правових засад функціонування державної влади в Україні, гарантій незалежності і недоторканності суддів Конституційного Суду України, зокрема вимогу частини другої статті 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Слід зазначити, що засади діяльності УДО регламентуються Законом України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» (далі – Закон). Основним принципом державної охорони, яка здійснюється УДО, Закон визначає принцип законності, а метою здійснення державної охорони – забезпечення нормального функціонування органів державної влади України, безпеки посадових осіб та відповідних об'єктів.

У Законі визначено завдання, які покладаються на УДО, а саме: здійснення державної охорони щодо органів державної влади України; забезпечення безпеки відповідних посадових осіб за місцем їх перебування як на території України, так і за її межами; забезпечення безпеки членів сімей посадових осіб, визначених Законом, які проживають разом з ними або супроводжують їх; запобігання протиправним посяганням на посадових осіб і членів їхніх сімей та об'єкти, щодо яких здійснюється державна охорона, їх виявлення та припинення; охорона визначених законом об'єктів; забезпечення безпечної експлуатації транспортних засобів, призначених для визначених Законом посадових осіб; участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Очевидним є те, що вказані дії працівників УДО не мають нічого спільного із законодавчо визначеними засадами та метою їх діяльності, а також не спрямовані на виконання завдань, передбачених для них Законом.

Натомість працівники УДО вдалися до протиправного перешкоджання службовій діяльності суддів Конституційного Суду України, у тому числі моєї службовій діяльності як судді Конституційного Суду України та його Голови, а також блокування діяльності Конституційного Суду України як органу державної влади на підставі протиправного «наказу» керівництва УДО. Слід наголосити, що згідно зі статтею 62 Конституції України ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази, а за видання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

Такі дії працівників УДО містять ознаки низки злочинів, пов'язаних з перевищенням службових повноважень, перешкоджанням діяльності державного діяча, втручанням у діяльність судового органу, захопленням будівель, що забезпечують діяльність органів державної влади, з метою перешкоджання нормальній роботі установ.

Я та інші судді Конституційного Суду України подали до прокуратури заяви (повідомлення) про вчинення працівниками УДО вказаних злочинів. Крім того, мною до Служби безпеки України направлено звернення щодо незаконності використання спецпідрозділу УДО «Булат» для блокування діяльності Конституційного Суду України.

Особлива небезпечність таких дій працівників УДО полягає у відсутності гарантій того, що у такий самий спосіб на виконання «наказу» свого керівництва вони не заблокують діяльність будь-якого органу державної влади України, перешкоджаючи його представникам потрапити до службових приміщень для виконання посадових обов'язків: народним депутатам України – до приміщення Верховної Ради України, урядовцям – до приміщень Кабінету Міністрів України та міністерств, членам Центральної виборчої комісії – до приміщень Центральної виборчої комісії, суддям Верховного Суду – до приміщень Верховного Суду, Президенту України – до приміщень Офісу Президента України.

Нинішні події вказують на існування реального ризику, що сценарій блокування, який наразі реалізовується стосовно Конституційного Суду України, його суддів та Голови, може бути застосований до інших державних органів та державних діячів. Це може призвести до узурпації державної влади, протиправної зміни конституційного ладу, формування поліцейської держави та встановлення диктатури.

Відповідно до Закону УДО є державним правоохоронним органом спеціального призначення, підпорядкованим Президентові України та підконтрольним Верховній Раді України. Начальник УДО та його заступники призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України.

21 січня 2021 року я звернувся до Президента України В. Зеленського як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, а також до посадової особи, якій підпорядковане УДО, з проханням невідкладно вжити передбачених законом заходів щодо: розблокування роботи Конституційного Суду України та усунення протиправно створених працівниками УДО перешкод для виконання суддями Конституційного Суду України своїх посадових повноважень; притягнення до встановленої законом відповідальності (зокрема, звільнення з посад) керівників та інших працівників УДО, причетних до блокування роботи

Конституційного Суду України та перешкоджання виконанню суддями Конституційного Суду України та його Головою своїх посадових повноважень; забезпечення реалізації принципу законності в діяльності УДО з тим, щоб унеможливити у майбутньому використання цієї воєнізованої структури для досягнення протиправних цілей.

Враховуючи надзвичайну важливість для забезпечення конституційного ладу і національної безпеки України цього питання, я також висловив Президентові України прохання щодо негайного скликання засідання Ради національної безпеки і оборони України для його розгляду.

Відповідно до статті 25 Закону контроль за додержанням УДО чинного законодавства у сфері державної охорони, забезпечення прав і свобод людини здійснюється Верховною Радою України. Здійснення Верховною Радою України демократичного цивільного контролю за УДО також передбачено статтею 6 Закону України «Про національну безпеку України».

Виходячи з наведеного та керуючись статтями 1, 5, 6, 19, 85, 147, 148, 149, 153 Конституції України, статтями 1, 2, 18, 24, 25, 33 Закону України «Про Конституційний Суд України», статтями 1, 2, 3, 11, 12, 25 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», статтею 6 Закону України «Про національну безпеку України», прошу Верховну Раду України:

1. Невідкладно розглянути в порядку здійснення парламентського контролю питання щодо ситуації, яка склалася у зв'язку з незаконним втручанням у діяльність Конституційного Суду України, блокуванням його роботи, протиправним впливом на суддів Конституційного Суду України та перешкоджанням виконанню ними своїх посадових обов'язків.

2. Вжити належних заходів для виправлення цієї ситуації та унеможливлення у майбутньому використання УДО для досягнення протиправних цілей.

Прощу ознайомити з цим зверненням лідерів парламентських фракцій та депутатських груп.

З повагою

27 січня 2021 року

О. Тулицький